

Raadsvoorstel

Waalre, 23 mei 2017

Vergaderdatum	: 4 juli 2017
Voorstelnummer	: 2017-45
Zaaknummer	:
Portefeuillehouder	: Weth. P. van Liempd/Weth. Van Holstein
Naam opsteller	: J. de Kler
Naam voorstel	: Voorstel tot het instellen van een digitaal burgerpanel voorlopig voor de duur van een jaar.
Grondslag raadsbesluit	: Wethouder van Holstein heeft uw raad op 11 november 2014 toegezegd een onderzoek te doen naar een digitaal burgerpanel in de gemeente Waalre en een voorstel hiertoe te doen.

Voorgesteld besluit:

1. Voorlopig voor de duur van 1 jaar een digitaal Burgerpanel in te stellen;
2. Hiervoor € 5.500 beschikbaar te stellen.

Onderwerp

Het instellen van een digitaal burgerpanel.

Voorstel

1. Voorlopig voor de duur van 1 jaar een digitaal Burgerpanel in te stellen;
2. Hiervoor € 5.500 beschikbaar te stellen.

Inleiding

Op 11-11-2014 heeft wethouder van Holstein de toezegging in de raad gedaan om een onderzoek en een voorstel te doen naar de invoering van een digitaal burgerpanel in de gemeente Waalre. Dit voorstel geeft invulling aan deze toezegging.

De gemeente Waalre ontwikkelt zich in het licht van de visie De Kracht van Waalre naar een innovatieve netwerkgemeente. Kern hiervan is dat de gemeente en de samenleving betrouwbare samenwerkingspartners in het netwerk van het publieke domein zijn en in nieuwe verhoudingen en relaties krachtige vormen van samenwerking aangaan. Om beter aan te sluiten bij de wensen en behoeften van onze inwoners halen we buiten naar binnen via diverse vormen van burgerparticipatie. De gemeente betreft al langer inwoners op verschillende manieren op diverse beleidsterreinen. Dit advies gaat over een digitaal burgerpanel, een vorm van consultatie waarmee je burgers een stem geeft in de beleidsvorming en visies ten aanzien van beleid in kaart kunt brengen. Gelijktijdig met dit advies ontvangt u een collegeadvies over een burgerpeiling, wat een goed beeld geeft van hoe je het doet als gemeente en een benchmark tussen gemeenten onderling mogelijk maakt. Een burgerpanel is in Waalre nog niet eerder uitgevoerd.

Beoogd resultaat

Het digitaal burgerpanel is een instrument in het kader van de participatiesamenleving. Het stelt de gemeente in staat om gedurende het jaar op minimaal een drietal momenten onderwerpen aan een dwarsdoorsnede van haar inwoners voor te leggen en met de uitkomsten rekening te houden in het kader van beleidsontwikkeling. Het burgerpanel kan zowel explorerend als evaluerend worden ingezet op tal van terreinen zoals gemeentelijke dienstverlening, sociaal beleid, communicatie, omgevingsvisies maar ook de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid in beeld te brengen wat leeft bij burgers, wat ze steunen, welke suggesties ze aandragen en op welke manier en welke terreinen ze willen samenwerken. Het stelt de gemeente in staat besluiten te nemen die aansluiten bij de buitenwereld, stimuleert betrokkenheid en vergroot draagvlak voor beleidseffectuering. Om een beeld te krijgen zijn voorbeelden van vragenlijsten toegevoegd.

Argumenten

1.1 Het digitaal Burgerpanel is een meerwaarde voor beleidsadviseurs als input richting college en de raad, ook over bestuurlijke toekomst.

Een digitaal burgerpanel stelt je in staat om je inwoners structureel onderwerpen voor te leggen, snel resultaten te verkrijgen (doorlooptijd onderzoek gemiddeld vijf weken) en

met de uitkomsten rekening te houden in het kader van beleidskeuzes en doorontwikkeling van beleid. Een burgerpanel kan de kwaliteit van de publieke besluitvorming vergroten en sluit aan bij de ontwikkeling van meer vraag gestuurd beleid en verdere verbetering van de kwaliteit van producten en diensten.

1.2 Het Burgerpanel is een betrouwbaar instrument

Er zijn veel manieren om inwoners te betrekken bij de vorming van beleid. Het is daarbij van belang, op een betrouwbare manier te meten. Het digitaal burgerpanel is een instrument dat al vele jaren in vele gemeenten wordt gebruikt. Omdat het aantal netto respondenten minstens 400 inwoners vanaf 18 jaar en ouder groot is, zijn de resultaten voldoende representatief om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de mening van 'de inwoners van Waalre als geheel.' De ervaring leert dat per onderzoek/meting een respons van 60-80% wordt gerealiseerd, dit betekent dat de omvang van het inwonerspanel minstens 800-1000 panelleden zal zijn. Het panel is een dwarsdoorsnede van de inwoners van de gemeente. Om de representativiteit te waarborgen en te monitoren worden in overleg socio-demografische kenmerken bepaald waar tellers op komen. Op die manier is het mogelijk vergelijkingen te maken, bijv. tussen wijken en gerichte wervingsacties in te zetten indien bepaalde groepen achterblijven.

1.3 De burger is een groot voorstander van inspraak en stemmen via het internet

Uit recent onderzoek van Ernst en Young blijkt dat de burger een groot voorstander is van inspraak en stemmen via internet. 77% van de burgers is van mening dat de gemeente bij de voorbereiding van belangrijke besluiten via een enquête op internet moet nagaan of burgers het hiermee eens zijn. Ook de meerderheid van de ambtenaren 59% bleek uit hetzelfde onderzoek is voor inspraak van de burgers bij belangrijke besluiten.

Een bijkomend voordeel van een digitaal burgerpanel is dat je live kunt meekijken en al na een of twee dagen de eerste resultaten kunt zien.

1.4 Het Burgerpanel vergroot de betrokkenheid van inwoners bij de gemeente

De resultaten van onderzoeken worden binnen een aantal weken in de vorm van een rapportage teruggekoppeld aan de panelleden. De gemeente kan hierbij aangeven wat zij van plan is met de resultaten te doen. Informeren over de onderzoeksresultaten draagt bij aan de betrokkenheid van de leden bij het digitaal burgerpanel en van inwoners in het algemeen bij het gemeentelijk beleid.

1.5 De stuurgroep De Kracht van Waalre onderschrijft de meerwaarde van dit instrument.

2.1 Voor het Burgerpanel is budget nodig

Het uitvoeren van het burgerpanel kunnen wij niet zelf in onze organisatie. Hiervoor ontbreekt specifieke kennis en capaciteit. Daarom is externe ondersteuning nodig. Hiermee worden wij van de opzet van het panel, het onderhoud en de uitvoering en rapportage van onderzoeken volledig "ontzorgd".

Kantttekeningen

1.1 Een Burgerpanel is een duurzame investering

Het succes van een burgerpanel hangt samen met een goede wervingscampagne waarbij diverse ondersteunende communicatiemiddelen worden ingezet. De kosten van de opzet van het panel zijn eenmalig. Het beheer (periodiek nieuwe panelleden werven) is een bedrag dat elk jaar terugkeert. Het bouwen en onderhouden van een panel is daarmee een duurzame investering. We kiezen er nu bewust voor het bureau voor de duur van een jaar een opdracht te verstrekken. Na deze periode zullen we evalueren. Wanneer het digitaal burgerpanel een duidelijke meerwaarde als beleidsinstrument blijkt te zijn, komen we bij u terug om het structureel te kunnen invoeren.

1.2 Een Burgerpanel maakt structureel onderdeel uit van je beleidsvoering

Een burgerpanel is een instrument van college en organisatie en daarmee een structureel onderdeel van je beleidsvoering. Het vraagt intern om een constante investering en goede borging. Belangrijk criterium bij het al dan niet inzetten van een burgerpanel is of het een onderwerp betreft waarbij burgers een stem in de visie- of beleidsvorming zouden moeten hebben. Het burgerpanel wordt belegd bij Strategie. Jaarlijks wordt door de strategisch adviseur bij college en organisatie een inventarisatie van de wensen gedaan. Er zal een procescyclus en panelplanning gemaakt worden. Belangrijk is dit proces ook weer niet teveel dicht te timmeren; er moet ruimte blijven om snel met wat vragen in te kunnen spelen op de actualiteit. Het college bepaalt op basis van ambtelijk advies, waarbij de termijnagenda betrokken wordt, de onderwerpen en stelt de onderzoeksvragen vast. De vraagstelling wordt door het bureau in overleg met de betrokken afdeling gemaakt. De onderzoeksresultaten gaan via het bureau naar de betreffende afdeling en daarna naar het college met een onderbouwd advies. De reacties van het burgerpanel kunnen aanleiding zijn om nieuw beleid te maken of om bestaand beleid aan te passen. Van belang is dus vooraf goed na te denken wat het doel van je onderzoek is zodat je vooraf al duidelijk kunt aangeven wat met de uitkomsten wordt gedaan. Uit een evaluatief onderzoek van de gemeente Oirschot bleek dat dit de belangrijkste wens van de panelleden was.

Het is van groot belang het burgerpanel in de organisatie levend te houden en het de juiste waarde te geven. Dit kan door vanaf de start heel erg op bewustwording in te zetten. Team communicatie heeft hierin een belangrijke rol. In Oirschot ging het eerste onderzoek over de communicatiemiddelen. Het instrument burgerpanel is toen heel concreet aan de hand van de eerste resultaten (successen) onder de aandacht gebracht. Team communicatie heeft dus een belangrijke rol om het instrument en het proces intern steeds proactief onder de aandacht te brengen via bijvoorbeeld Joost. Belangrijk bij de interne communicatie is bewustwording dat de doorlooptijd van een onderzoek 6 tot 8 weken is en dat je dus niet 'gauw nog even' een onderzoek kunt doen, dat je ook daadwerkelijk iets met de resultaten zult moeten doen en ze dus niet kunt laten liggen.

1.3. Afwijken van de resultaten van een Burgerpanel zal gemotiveerd moeten worden.

De opbrengst van een burgerpanel zou standaard onderdeel moeten zijn van een collegeadvies of raadsvoorstel. Contrair hieraan adviseren zal gemotiveerd moeten worden.

Kosten en dekking

De kosten voor het burgerpanel zijn € 5.500,- Hierbij inbegrepen is de opzet van het panel, de 1^e peiling (15 vragen), het onderhoud en twee vervolgpelingen (totaal 20 vragen). In de begroting 2017 is geen budget opgenomen voor dit burgerpanel. U wordt verzocht bovengenoemd bedrag beschikbaar te stellen. Voorstel betreft een periode van 1 jaar. Als het instrument bevalt en bewezen meerwaarde heeft zal er na een jaar een nieuw besluit genomen moeten worden (wellicht ook meerjarig).

Vervolgprocedure en planning

Indien u besluit tot het instellen van een digitaal burgerpanel zullen op korte termijn definitieve afspraken met het gekozen bureau worden gemaakt. Met het bureau zal een bewerkersovereenkomst worden afgesloten waarin o.a. staat dat de gegevens alleen beschikbaar komen voor mensen die direct betrokken zijn bij het project. Daarnaast zal het bureau moeten voldoen aan de web richtlijnen.

De doorlooptijd vanaf startgesprek tot eerste onderzoek is ongeveer 8 weken. De eindrapportage bestaat uit een rapportage in PDF-formaat, Word en of Power Point. De resultaten worden weergegeven in grafieken en vervolgens worden de grafieken inhoudelijk beschreven. Uw raad wordt in kennis gesteld van de resultaten van het burgerpanel.

Communicatie

Het Burgerpanel kent een eigen en nog nader in te vullen extern communicatietraject. Dit zal door het uitvoerende bureau in nauwe samenwerking en overleg met team Communicatie worden verzorgd.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

N.v.t.

Bijlagen ter informatie

- Voorbeeld vragenlijsten burgerpanel bureau Research2Evolve (6)

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. J.W.F. Compagne

drs. J.W. Brenninkmeijer